

TÁMOGATÓ MEGOLDÁSOK A KÖZIGAZGATÁS, VÉDELEM ÁGAZATBAN

SZAKMAI, MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSI TERV, PILOT PROGRAM

A GINOP-5.3.5.-18-2018-00056 számú
„Munkaerőpiaci alkalmazkodóképesség fejlesztését célzó tematikus projektek”
című konstrukción belül

SZAKMAI, MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSI TERV, PILOT PROGRAM

TARTALOM

1. A PILOT TÉMAVÁLASZTÁSÁNAK INDOKOLÁSA.....	4
2. A PILOT PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI, VÁRT EREDMÉNYEK.....	5
3. PILOT MUNKATERV, ALKALMAZOTT MÓDSZERTAN.....	6
4. KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS MEGVALÓSÍTÁSA	8
5. A MEGVALÓSÍTÁS ADATVÉDELMI KÉRDÉSEI.....	36
6. A PILOT PROGRAM SZEMÉLYI FELTÉTELEI	49
7. A PILOT PROGRAM TÁRGYI FELTÉTELEI.....	51
8. A KÍSÉRLETI (PILOT) PROJEKT TAPASZTALATAINAK ÉRTÉKELÉSE, HASZNOSÍTÁSI JAVASLATOK KIDOLGOZÁSA	52

1. A PILOT TÉMAVÁLASZTÁSÁNAK INDOKOLÁSA

1. A pilot program témájának kiválasztása

A kutatási háttér tanulmányok eredményei felhívták a figyelmet a közszolgalatban foglalkoztatottak munkahelyi életminőségének javítására, a munkahelyi lelki és testi egészség megőrzésének fontosságára. A kutatási tanulmányok a munkahelyi testi és lelki betegségekkel és a munkahelyi kiégéssel (is) kapcsolatos ismereteket foglaltak össze. Ezek megalapozták annak a pilot tevékenységnek a megszervezését, amely a „Munkaerő megtartását segítő komplex egészségügyi állapotfelmérés és tanácsadás” címmel került lebonyolításra.

A pilot tevékenység célja a közszolgalatban foglalkoztatott résztvevők körében felmérés készítése a munkahelyi egészségügyi kockázatok vonatkozásában, ezt követően ismeretek átadása, tanácsadás, konzultáció.

2. A PILOT PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI, VÁRT EREDMÉNYEK

1. Probléma azonosítása

A pilot programba való bevonás kérdőíves lekérdezéssel történt meg, amely egyben a munkahelyi egészséggel kapcsolatos állapot felmérést valósított meg a résztvevők körében.

2. Konzultáció, megelőzés, kezelés, programok

A pilot programban résztvevők a munkahelyi egészséggel kapcsolatos részletes tájékoztatásban részesülnek, pilot program során az ismeretek átadására a tájékoztató rendezvényeken személyesen, illetve online formában, a tananyagok elektronikus rendelkezésre bocsátásával történik. A tájékoztató rendezvények tematikáját a pilot program tartalmazza, az online tananyagok a www.law.pte.hu/munkajogi kutatócsoport honlapjáról érhetőek el.

4. A pilot programtól várt eredmények

3. PILOT MUNKATERV, ALKALMAZOTT MÓDSZERTAN

A pilot munkaterv meghatározza a végrehajtásához szükséges tevékenységeket, feladatokat és azok végrehajtásához szükséges intézkedéseket és személyeket. A munkaterv időrendi sorrendben tartalmazza a végrehajtás szervezését, tervezését és a megvalósítást:

1. A pilot tevékenység személyi és tárgyi feltételeinek tervezése, feltételek biztosítása

Feladat: résztvevők bevonása, online kérdőív tervezés és feltöltés

Felelős személy: pilot koordinátor, foglalkozás-egészségügyi szakember

2. Személyi kör pilot tevékenységbe bevonása, állomány megkeresése

Miután elkészült a munkahelyi kiégést felmérő kérdőív, a kitöltők a pilotba bevont személyek (minimum 100 fő) önkéntes jelentkezés során bevonásra kerülnek a programba.

A kérdőív online elérhetősége:

<https://forms.gle/XSd75myCZs3aueb76>

A kérdőív kitöltését követően megtörténik a résztvevőkkel a kapcsolat felvétel a pilot további tevékenységeivel (oktatás, konzultáció):

3. Tájékoztató anyagok, tananyagok megküldése, tájékoztató rendezvények

A kiégéssel kapcsolatos anyagok távoktatási formában: elektronikus dokumentumokkal, prezentációkkal résztvevők oktatása

<https://mta-pte.ajk.pte.hu/index.php?lang=hu&link=hir3>

Feladat: ismeretátadás, online kommunikáció megszervezése

Felelős személy: informatikai szakember

4. Konzultáció, mentori segítségnyújtás

A kérdőívek szakértői kiértékelését követően egyéni konzultációk szakértőkkel

Feladat: konzultáció, előadások tartása

Felelős személy: pilot koordinátor, foglalkozás-egészségügyi szakember

5. Értékelés, visszajelzések

A pilot tevékenység tapasztalatainak értékelése, résztvevők tudásszintjének, elégedettségének mérése

Feladat: pilot tevékenység értékelése, visszajelzések beszerzése

Felelős személy: pilot koordinátor, foglalkozás-egészségügyi szakember

4. KÉRDŐÍVES FELMÉRÉS MEGVALÓSÍTÁSA

1. A kérdőív funkciója a pilot tevékenység során

A kérdőív a pilot tevékenység kiinduló pontja, egyrészt a résztvevők bevonását szolgálja önkéntes jelentkezésük és a kérdőív kitöltése által. Másrészt a kérdőív információi alapot adnak a pilot tevékenységeire,

2. A kérdőív tartalma

A kérdőív a fenti szempontok figyelembe vételével, az alábbi tartalommal kerül kialakításra:

Munkahelyi életminőség kérdőív

A kérdőív kitöltése anonim! (Kb. 10 percet vesz igénybe)

1. Neme:

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

- Nő
- Férfi

2. Életkora:

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

- 18-25 év
- 26-35 év
- 36-45 év
- 46-55 év
- 56-62 év
- 62 év felett

3. Családi állapota:

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

- hajadon/nőtlen/egyedülálló
- (élettársi) kapcsolatban
- házas
- elvált, özvegy

4. Van-e gyermeke?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

- nincs
- van: 1 gyermek
- van: 2 gyermek
- van: 3 vagy több gyermek

5. Iskolai végzettsége:

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

- általános iskola
- szakiskola, szakközépiskola, gimnázium
- főiskola/egyetem

6. Munkaköre:

.....

7. Mióta dolgozik?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

- 1-12 hónap
- 1-5 év
- 6-10 év
- 11-20 év
- 21-30 év
- 31-40 év

több mint 40 éve

8. Milyen jogviszonyban dolgozik?

.....

9. Milyen munkarendben dolgozik?

.....

10. Heti hány órát dolgozik?

.....

11. Egy helyen végez tevékenységet?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be

- Igen, ez a főállásom
- Nem, más munkahelyen is dolgozom

12. Szed-e napi rendszerességgel gyógyszert?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be

- Igen
- Nem

13. Ha igen, a gyógyszer neve:

.....

14. Dohányzik?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be

Igen

Nem

15. Fogyaszt rendszeresen alkoholt?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be

Igen

Nem

16. Drogot fogyasztott már életében?

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be

Igen

Nem

17. Ha igen, akkor:

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be

Alkalmoszerűen

Rendszeresen

18. Ismert-e Önnél

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

	Igen	Nem
cukorbetegség	☐	☐
magas vérnyomás	☐	☐
szív- érrendszeri problémák	☐	☐
mozgásszervi megbetegedés	☐	☐
daganatos betegség	☐	☐
pszichés betegség	☐	☐

Lelki állapot

19. Az előző 6 hónapra visszatekintve gondolja végig, hogy az alábbi kijelentések mennyire igazak Önre. Válaszát az alábbi táblázatban jelölje!

Soronként csak egy négyzetet jelöljön be.

	1. Egyáltalán nem jellemző	2. Kicsit/alig jellemző	3. Jellemző	4. Nagyon/ teljesen jellemző
Minden érdeklődésem elvesztettem mások íránt.	☐	☐	☐	☐
Semmiben nem tudok dönteni többé.	☐	☐	☐	☐
Több órával korábban ébredek, mint szoktam és nem tudok újra elaludni.	☐	☐	☐	☐
Túlságosan fáradt vagyok, hogy bármit is csináljak.	☐	☐	☐	☐
Annyira aggódom a testi-fizikai panaszok miatt, hogy másra nem tudok gondolni.	☐	☐	☐	☐
Semmiféle munkát nem vagyok képes ellátni.	☐	☐	☐	☐
Úgy látom, hogy a jövőm reménytelen, és a helyzetem nem fog változni.	☐	☐	☐	☐
Mindennel elégedetlen vagy közömbös vagyok.	☐	☐	☐	☐

Állandóan hibáztatom
magam.

Alvás/kipihentség

A kérdőív az Ön alvásával kapcsolatos problémáit tárja fel, saját értékelése alapján.

Kérem, hogy az egyes szempontok mellett található válaszok közül jelölje azt, ha az adott panasz az elmúlt egy hétben legalább háromszor előfordult.

20. Elalvás (lámpaoltástól elalvásig eltelt idő):

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- nem okozott gondot
- kissé tovább tartott
- sokkal tovább tartott
- nagyon sokáig tartott, vagy egyáltalán nem aludt el

21. Éjszakai felébredés:

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- nem okozott problémát
- enyhe problémát okozott
- jelentős problémát okozott
- súlyos problémát okozott, vagy egyáltalán nem aludt

22. Korai ébredés (reggel a kívánatosnál korábban ébred fel):

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- nem okoz problémát
- kicsit korábban
- jelentősen korábban
- sokkal korábban, vagy egyáltalán nem aludt

23. Az alvás teljes időtartama:

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz, vagy egyáltalán nem aludt

24. Az alvás átlagos minősége (függetlenül attól, mennyi ideig aludt):

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz, vagy egyáltalán nem aludt

25. Nappali közérzet:

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz

26. Nappali (testi és szellemi) teljesítmény:

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz

nagyon rossz

27. Nappali álmoság:

Kérjük, csak egy négyzetet jelöljön be.

- nincs
- enyhe
- kifejezett
- nagyfokú

Egészségügyi kérdőív

Az egyes címsorok alatt kérjük, jelölje be azt az EGY választ, amely a legjobban jellemzi az Ön MAI egészségügyi állapotát.

28. MOZGÉKONYSÁG

Kérjük, csak egy választ jelöljön be.

- nincs problémám van a járással
- enyhe problémám van a járással
- közepes fokú problémám van a járással
- súlyos problémám van a járással
- képtelen vagyok járni

29. ÖNELLÁTÁS

Kérjük, csak egy választ jelöljön be.

- nincs problémám a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- enyhe problémám van a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- közepes fokú problémám van a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- súlyos problémám van a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- képtelen vagyok önállóan tisztálkodni vagy öltözködni

30. SZOKÁSOS TEVÉKENYSÉGEK (pl. munka, tanulás, házimunka, családi vagy szabadidős tevékenység)

Kérjük, csak egy választ jelöljön be.

- nincs problémám a szokásos tevékenységeim elvégzésével
- enyhe problémám van szokásos tevékenységeim elvégzésével
- közepes fokú problémám van szokásos tevékenységeim elvégzésével
- súlyos problémám van szokásos tevékenységeim elvégzésével
- képtelen vagyok elvégezni szokásos tevékenységeimet

31. FÁJDALOM / ROSSZ KÖZÉRZET

Kérjük, csak egy választ jelöljön be.

- nincs fájdalmam vagy rossz közérzetem
- enyhe fájdalmam van vagy kissé rossz a közérzetem
- közepes fokú fájdalmam van vagy közepesen rossz a közérzetem
- súlyos fájdalmam van vagy nagyon rossz a közérzetem
- rendkívül erős fájdalmam van vagy rendkívül rossz a közérzetem

32. SZORONGÁS / DEPRESSZIÓ

Kérjük, csak egy választ jelöljön be.

- nem szorongok / nem érzem magam depressziósnak
- enyhén szorongok / enyhén depressziósnak érzem magam
- közepes mértékben szorongok / közepesen depressziósnak érzem magam

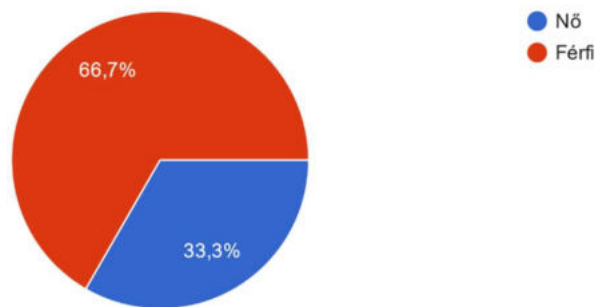
nagyon szorongok / súlyosan depressziósnak érzem magam

33. Szeretnénk megtudni, hogy MA milyen jó vagy rossz az Ön egészségi állapota. Az elképzelhető legjobb egészségi állapot „100”, míg az elképzelhető legrosszabb egészségi állapotot „0” jelöli. Kérjük, írja be azt a számot, amely a mai egészségi állapotát jelöli (1 és 100 között).

3. A kérdőívben foglaltakra adott válaszok

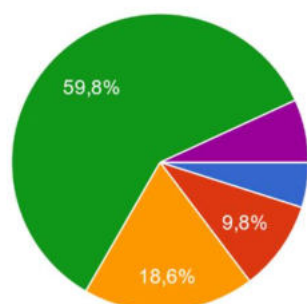
Életminőség

Neme:
102 válasz

Étckora:

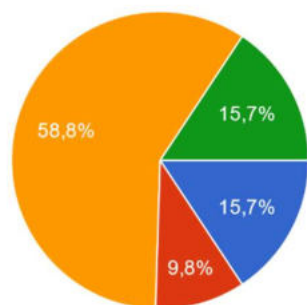
102 válasz

- 18-25 év
- 26-35 év
- 36-45 év
- 46-55 év
- 56-62 év
- 62 év felett

Családi állapota:

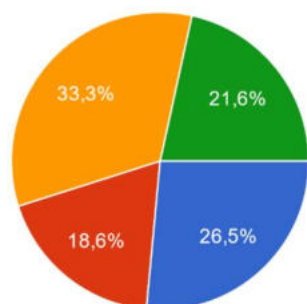
102 válasz

- hajadon/nőtlen/egyedülálló
- (élettársi) kapcsolatban
- házas
- elvált, özvegy

Van-e gyermeke?

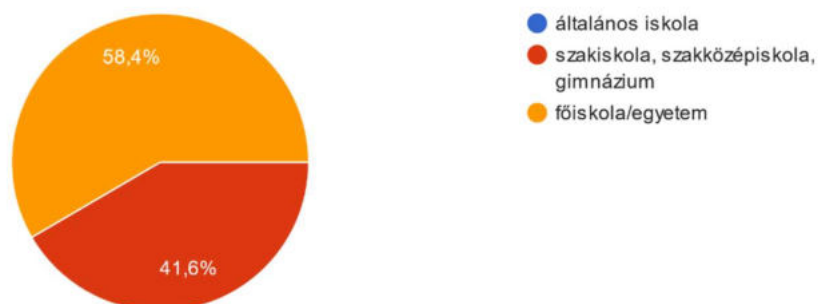
102 válasz

- nincs
- van: 1 gyermek
- van: 2 gyermek
- van: 3 vagy több gyermek

Iskolai végzettsége:

101 válasz

Munkaköre:92 válasz

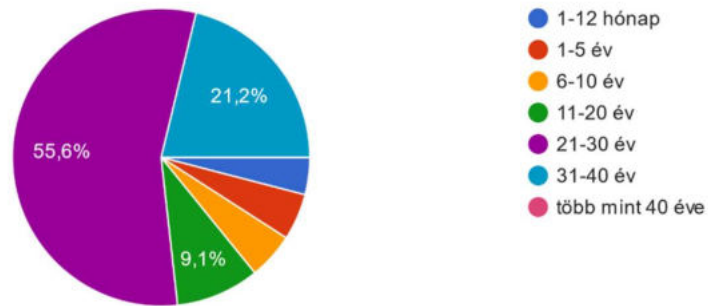
ügyintéző
pénzügyőr
beosztott
titkárnő
Alkalmazott
adóügyi referens
Járőr
nyomozó
püőr
igazgatási ügyintéző
rendészeti ügyintéző
Beosztott
jogtanácsos
szakértő
nemzeti szakértő / vám- és pénzügyőri szakreferens
Tűzoltó
informatikai ügyintéző
igazgatási referens
járőrvezető
hivatasos tűzoltó
Tűzoltó
osztályvezető
titkárságvezető
besztott
"papír" pénzügyőr
technikai
adóellenőr
Kiemelt főreferens
iktatás
segédelőadó
Adóellenőr

határszolgálati vámügyintéző
Rajpk
Pénzügyőr
Vám igazgatási ügyintéző
pénzügyőr nyomozó
határrendészeti referens
informatikai referens
határrendészeti vámügyintéző
körlet-felügyelő
Szakértő
Vámigazgatási referens
Operatív adóellenőr
pénzügyi előadó
vezető
adóügyi ügyintéző
ov
vámreferens
tűzoltó
adóellenőr II
közalkalmazott
adminisztratív
pénzügyi segédelőadó
szakszervezeti vezető
járőr I.
pénzügyőr nyomozó I.
pénzügyőr tisztségviselő
Szociális segédelőadó
Biztonságifőfelügyel
ügyintéző
pénzügyőr
beosztott
titkárnő
Alkalmazott
adóügyi referens
Járőr
nyomozó
püőr
igazgatási ügyintéző
rendészeti ügyintéző
Beosztott
jogtanácsos
szakértő
nemzeti szakértő / vám- és pénzügyőri szakreferens
Tűzoltó
informatikai ügyintéző
igazgatási referens
járőrvezető
hivatasos tűzoltó
Tűzoltó
osztályvezető

titkárságvezető
besztott
"papír" pénzügyőr
technikai
adóellenőr
Kiemelt főreferens
iktatás
segédelőadó
Adóellenőr
határszolgálati vámügyintéző
Rajpk
Pénzügyőr
Vám igazgatási ügyintéző
pénzügyőr nyomozó
határrendészeti referens
informatikai referens
határrendészeti vámügyintéző
körlet-felügyelő
Szakértő
Vámigazgatási referens
Operatív adóellenőr
pénzügyi előadó
vezető
adóügyi ügyintéző
ov
vámreferens
tűzoltó
adóellenőr II
közalkalmazott
adminisztratív
pénzügyi segédelőadó
szakszervezeti vezető
járőr I.
pénzügyőr nyomozó I.
pénzügyőr tisztségviselő
Szociális segédelőadó
Biztonságifőfelügyelő
Szer parancsnok Tűzoltóság
kormánytisztségviselő
humánpolitikai ügyintéző
járőr
szakügyintéző
hatósági jogi referens
Nyomozó I.
ügyvivő
adminisztrátor

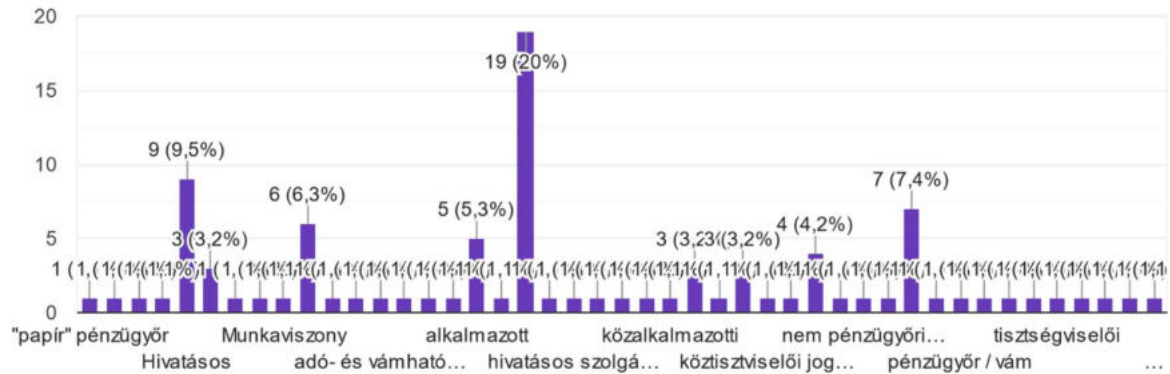
Mióta dolgozik?

99 válasz

Milyen jogviszonyban dolgozik?

95 válasz

Milyen munkarendben dolgozik?

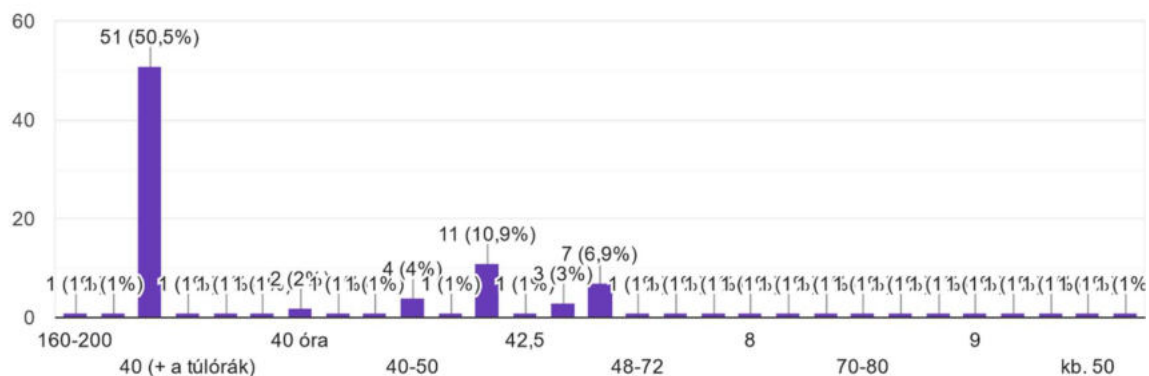
99 válasz

- rugalmas
- h-p
- 24/48
- általános
- kötött
- Váltásos
- hivatali
- nappalos
- Nappalos
- Rugalmas
- nappal
- irodai
- folyamatos
- normál
- váltószolgálat

váltásos
24-48 váltásos
Váltószolgálat
eltérő
heti 42
12-24
24 órás váltószolgálat
8-16 ó
8 oras
Hivatali
12 órás váltószolgálat
hétfőtől péntekig irodai munkarend
váltószolgálatban (12/24, 12/48)
8 órás munkarend
Változó
napi 8,5 óra, pénteken 6 óra
Váltó szolgálat
irodai (heti 5x8 óra)
általános munkarend (vezénylés)
operatív adóellenőr
8 órás
egyműszakos
9 ra
nappali
normál, irodai
hivatali irodai (rugalmas)
titkárnő
Kötetlen
napi 8,5 óra (H-Cs), 6 óra (péntek)
Vezényléses
8-órás
h-p 7:30-16:30
ált. eltérő
váltószolgálat
általános (rugalmas)
hivatali 9 órás/ nap
Műszakos
Állandó nappalos.
normál / irodai

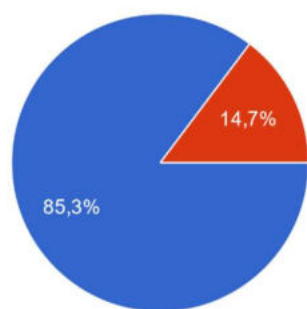
Heti hány órát dolgozik?

101 válasz

Egy helyen végez tevékenységet?

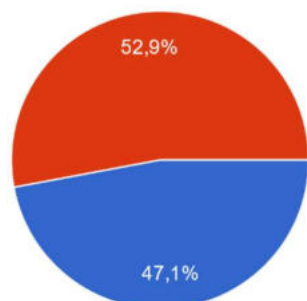
102 válasz

- Igen, ez a főállásom
- Nem, más munkahelyen is dolgozom.

Szed-e napi rendszerességgel gyógyszert?

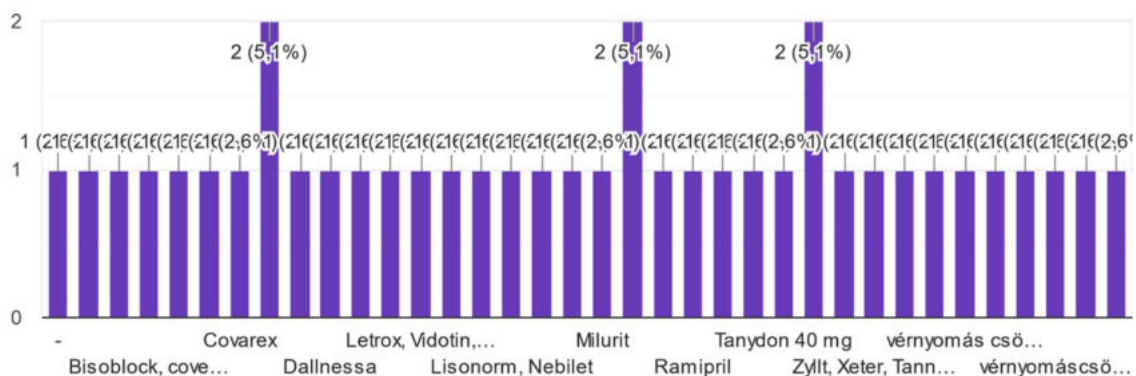
102 válasz

- Igen
- Nem

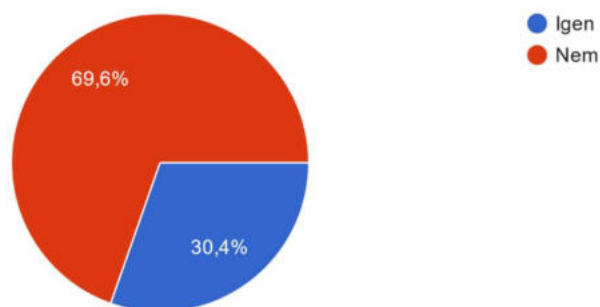
Ha igen, a gyógyszer neve:

39 válasz

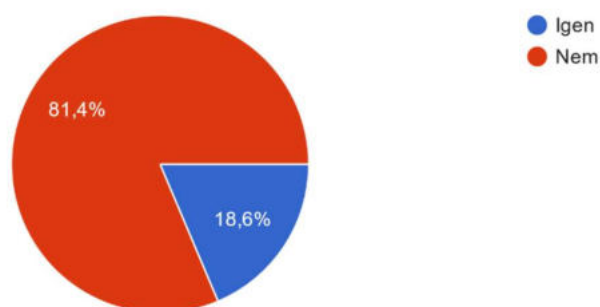
Dohányzik?

102 válasz

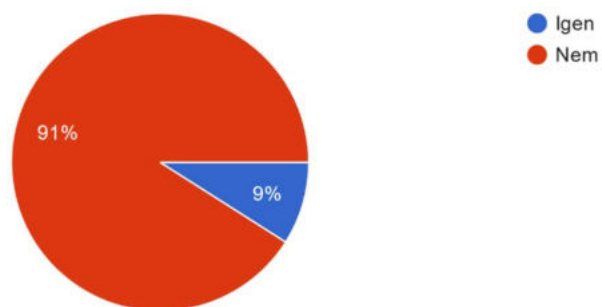
Fogyaszt rendszeresen alkoholt?

102 válasz

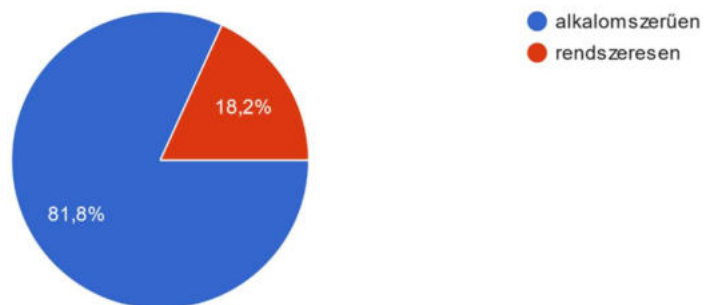
Drogot fogyasztott már életében?

100 válasz

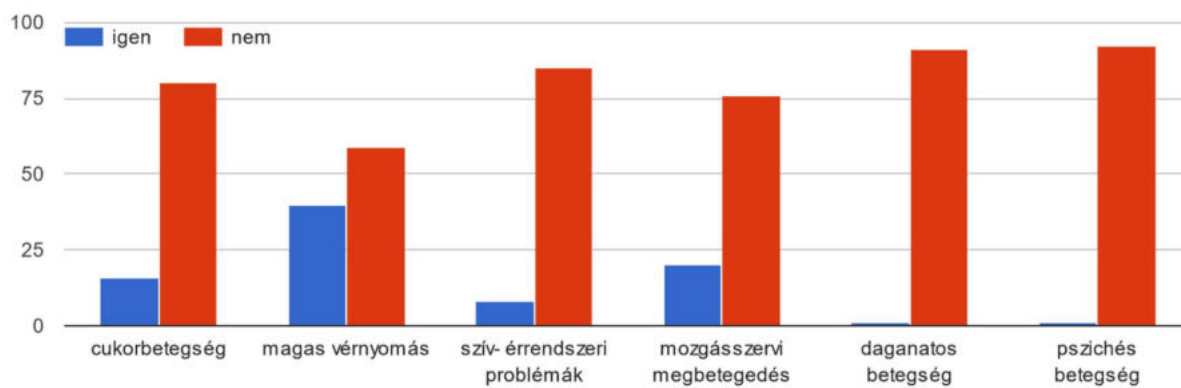

Ha igen, akkor

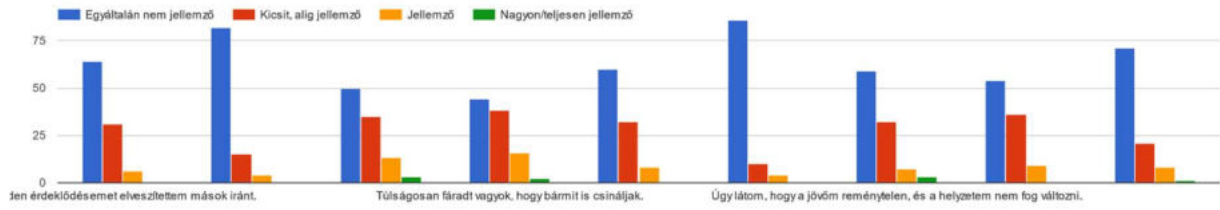
11 válasz

Ismert-e Önnél...?

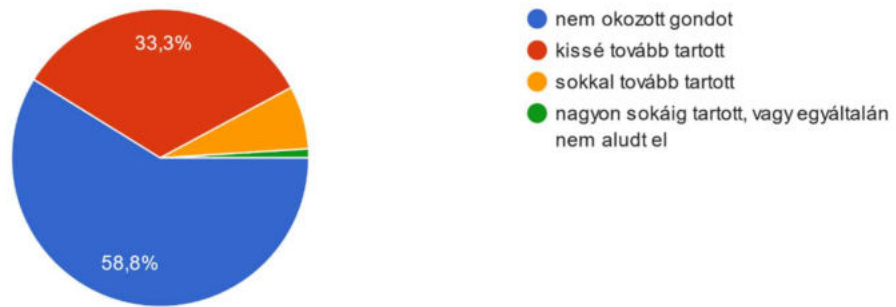

Az előző 6 hónapra visszatekintve gondolja végig, hogy az alábbi kijelentések mennyire igazak Önre. Válaszeit az alábbi táblázatban jelölje!

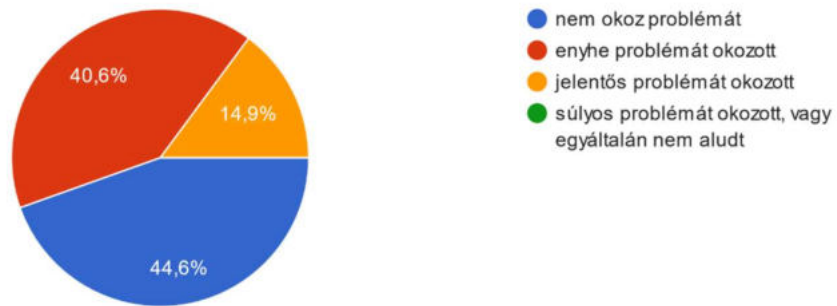
Elalvás (lámpaoltástól elalvásig eltelt idő)

102 válasz

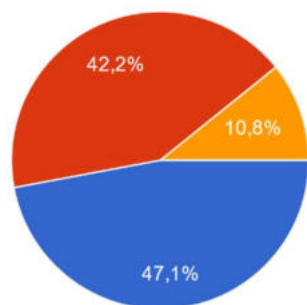
Éjszakai felébredés

101 válasz

Korai ébredés (reggel a kívánatosnál korábban ébred fel)

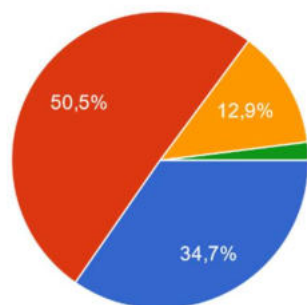
102 válasz

- nem okoz problémát
- kicsivel korábban
- jelentősen korábban
- sokkal korábban, vagy egyáltalán nem aludt

Az alvás teljes időtartama

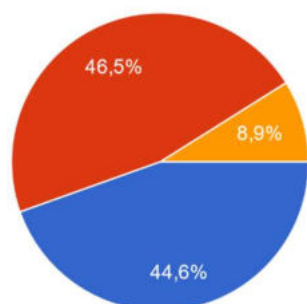
101 válasz

- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz, vagy egyáltalán nem aludt

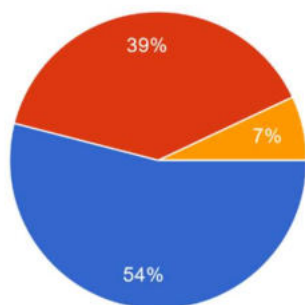
Az alvás átlagos minősége(függetlenül attól, mennyi ideig aludt)

101 válasz

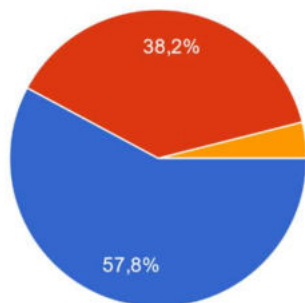
- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz, vagy egyáltalán nem aludt

Nappali közérzet
100 válasz

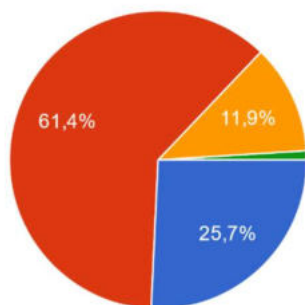
- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz

Nappali (testi és szellemi) teljesítmény
102 válasz

- megfelelő
- kissé rosszabb
- kifejezetten rossz
- nagyon rossz

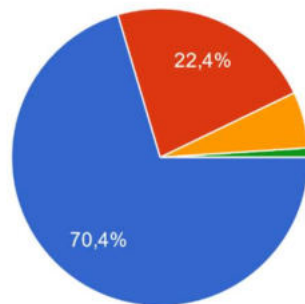
Nappali álmoság
101 válasz

- nincs
- enyhe
- kifejezett
- nagyfokú

MOZGÉKONYSÁG

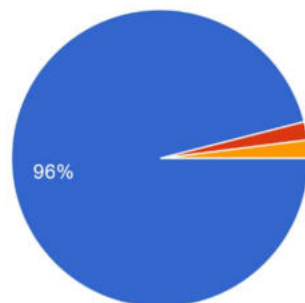
98 válasz

- Nincs problémám a járással
- Enyhe problémám van a járással
- Közepes fokú problémám van a járással
- Súlyos problémám van a járással
- Képtelen vagyok járni

ÖNELLÁTÁS

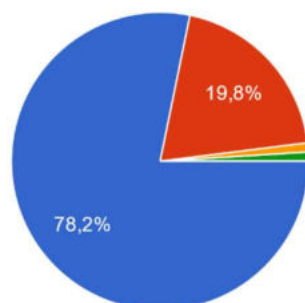
101 válasz

- Nincs problémám a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- Enyhe problémám van a tisztálkodással vagy öltözködéssel
- Közepes fokú problémám van a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- Súlyos problémám van a tisztálkodással vagy az öltözködéssel
- Képtelen vagyok önállóan tisztálkodni vagy öltözködni

SZOKÁSOS TEVÉKENYSÉGEK (pl. munka, tanulás, házimunka, családi vagy szabadidős tevékenység)

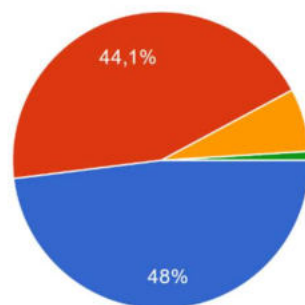
101 válasz

- Nincs problémám a szokásos tevékenységeim elvégzésével
- Enyhe problémám van szokásos tevékenységeim elvégzésével
- Közepes fokú problémám van szokásos tevékenységeim elvégzésével
- Súlyos problémám van szokásos tevékenységeim elvégzésével
- Képtelen vagyok elvégezni szokásos tevékenységeimet

FÁJDALOM / ROSSZ KÖZÉRZET

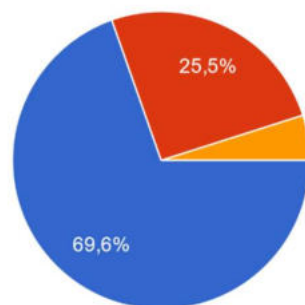
102 válasz

- Nincs fájdalom vagy rossz közérzetem
- Enyhe fájdalom van kissé rossz közérzetem
- Közepes fokú fájdalom vagy közepesen rossz közérzetem van
- Súlyos fájdalom vagy nagyon rossz közérzetem van
- Rendkívül erős fájdalom vagy rendkívül rossz közérzetem van

SZORONGÁS / DEPRESSZIÓ

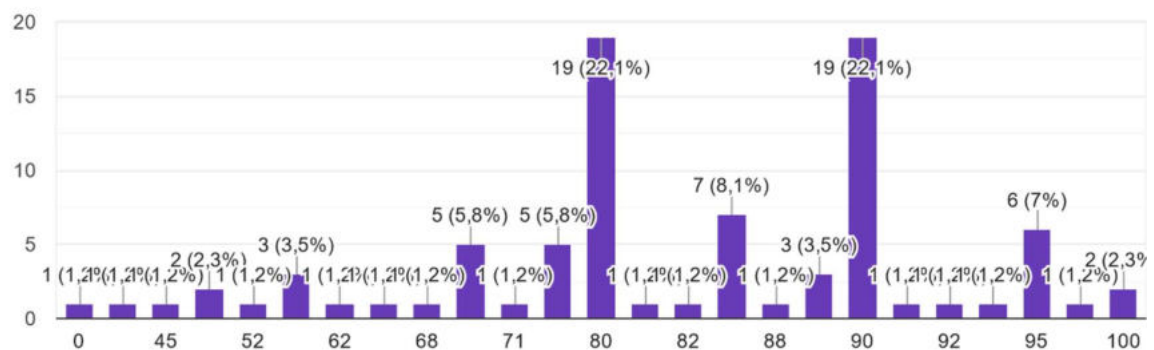
102 válasz

- Nem szorongok / nem érzem magam depressziósnak
- Enyhén szorongok/enyhén depressziósnak érzem magam
- Közepes mértékben szorongok/ közepesen depressziósnak érzem magam
- Nagyon szorongok/súlyosan depressziósnak érzem magam

Szeretnénk megtudni, hogy MA milyen jó vagy rossz az Ön egészségi állapota. Az elképzelhető legjobb egészségi állapot „100”, míg az elképzelhető... a mai egészségi állapotát jelöli (1 és 100 között).

86 válasz

5. A MEGVALÓSÍTÁS ADATVÉDELMI KÉRDÉSEI

A kérdőíves felmérések adatvédelmi kérdéseiről általában

Valamely kérdéskörrel kapcsolatos kérdőívek, felmérések két fontos kiinduló kérdése, hogy a kérdőív anonim-e, vagy személyhez kötött (azaz személyes adatokat tartalmaz) és hogy a kitöltésre önkéntesen vagy valamilyen okból kötelezően kerül sor. Tekintettel arra, hogy az adatvédelmi szabályozás, különösen az általános adatvédelmi rendelet¹ (GDPR) tárgyi hatálya csak a személyes adatokra terjed ki, az első kérdés meghatározza, hogy egyáltalán kell-e az adatvédelmi jogszabályokat alkalmazni. A GDPR (26) preambulumbekzdése szerint „az adatvédelem elveit ennek megfelelően az anonim információkra nem kell alkalmazni, nevezetesen olyan információkra, amelyek nem azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkoznak, valamint az olyan személyes adatokra, amelyeket olyan módon anonimizáltak, amelynek következtében az érintett nem vagy többé nem azonosítható.” A második kérdés pedig arra ad választ, hogy melyik jogalap lehet a kérdőív kitöltésére a leginkább megfelelő jogalap.

Anonim vagy nem anonim kérdőív

A kérdőívek esetén az anonimitás kérdését alapvetően az határozza meg, hogy egyrészt sor kerül-e közvetlen azonosítást lehetővé tevő adatok (pl. név, egyéb természetes azonosítók vagy mesterséges azonosítók), kezelésére, másrészt – ennek hiányában – a kérdőív adattartalma alapján az érintett valamilyen körben a közvetlen azonosítók nélkül is azonosíthatóvá válhat-e. Ennek megállapításához a személyes adat – anonim adat – álnevesített adat fogalmakból érdemes kiindulni.

Anonim és anonimizált adat meghatározása

Az adatvédelmi jog logikájában az anonim adat a személyes adat ellentéte, azaz olyan adat(halmaz), amely alapján az érintett nem vagy többé már nem azonosítható. Az anonim adat lehet olyan adat, amely eleve, a keletkezés okán sem alkalmas valamely természetes személy azonosítására vagy lehet olyan adat, amely eredetileg személyes adat volt, de

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet)

megfelelő anonimizálási technikákat alkalmazva többé már nem alkalmas az érintett azonosítására (anonimizált adat).

Az anonimitás értékelése gyakorlatilag annak értékelését jelenti, hogy az érintett azonosítható-e. Mivel az azonosíthatóság a személyes adat fogalmának egyik ismérve, ezért ahhoz, hogy egy adat/adatbázis anonim voltát meg lehessen ítélni, a személyes adat, azon belül is az azonosíthatóság fogalmából kell kiindulni.

A személyes adat fogalma

A GDPR 4. cikk. 1. pontja alapján „személyes adat” az *azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ. Azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható.*

Akkor „azonosított” egy személy, ha személyek egy csoportján belül „elkülönül” a csoport valamennyi egyéb tagjától, és akkor „azonosítható”, ha ennek megtétele – függetlenül attól, hogy tényleges azonosításra sor kerül-e – lehetséges.² Az azonosítás lehetséges közvetlen vagy közvetett módon. Annak mértéke azonban, hogy az azonosításhoz milyen azonosítókra vagy más ismérvekre van szükség, az adott helyzet körülményeitől függ (pl.: ugyanazon adat alapján bizonyos körben azonosítható, más körben nem).³

Amennyiben egy érintett az adat/adatok alapján azonosított vagy közvetlenül azonosítható, az anonimitás kérdése fel sem merül. De az anonim minősítés akkor sem áll fenn biztosan, ha a hozzáférhető azonosítók kiterjedése első látásra nem teszi senki számára lehetővé az adott személy kiválasztását, attól még e személy „azonosítható” lehet, mivel az említett információ más információkkal összekapcsolva (ez utóbbi akár megvan az adatkezelőnél, akár nincs) az egyént másoktól megkülönböztethetővé teheti (közvetett azonosíthatóság).⁴

Ahhoz, hogy anonimnak minősíthessünk egy adatot/adathalmazt, az eredménynek az alábbi három kérdés tekintetében nemlegesnek kell lennie:

- kiválasztás: lehetséges-e még kiválasztani egy egyént;
- összekapcsolhatóság: lehetséges-e még az egyénekkal kapcsolatos rekordokat összekapcsolni;

² A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: 4/2007 vélemény a személyes adat fogalmáról (WP136), 13. o.

³ WP136, 14. o.

⁴ Uo.

- következtetés: ki lehet-e következtetni az egyénekre vonatkozó információkat?⁵

Ha mindhárom kérdésre nemleges a válasz, az adatok anonimnak tekinthetőek. Ha az eljárás azonban akár csak egy kritérium kapcsán kétségeket ébreszt, az azonosítási kockázatokat alaposan ki kell elemezni, és adott esetben kockázat mérséklését célzó garanciákat, biztonsági intézkedéseket és mechanizmusokat kell kidolgozni. A második és harmadik kérdésnél ugyanis felmerülhet, hogy objektív értelemben kell lehetetlennek lennie vagy „csak” ésszerűen nem várhatóknak.⁶

Az azonosíthatóság kritériumai és az anonim jelleg megállapításához szükséges információk

Az azonosíthatóság „objektivitásával” a GDPR preambuluma foglalkozik. Eszerint annak meghatározására, hogy egy személy azonosítható-e, *„minden olyan módszert figyelembe kell venni [...], amelyről ésszerűen feltételezhető, hogy az adatkezelő vagy más személy a természetes személy közvetlen vagy közvetett azonosítására felhasználhatja”*.⁷ Azaz, az egyén kiválasztásának csupán hipotetikus lehetősége (azaz elméleti, objektív lehetőségessége) nem elég ahhoz, hogy a személyt azonosíthatónak tekintsük, figyelembe kell venni minden olyan módszert, amit az adatkezelő, vagy más személy ésszerűen feltételezhetően felhasználna. Ha e lehetőség (módszer) egyáltalán nem létezik, vagy létezik ugyan, de elhanyagolható az alkalmazásának valószínűsége, a személyt nem lehet azonosíthatónak tekinteni, és az információ nem számít személyes adatnak.⁸

A GDPR preambuluma alapján az azonosítás módszerei kapcsán különösen figyelembe kell venni valamennyi szóban forgó objektív tényezőt, *„így például az azonosítás költségeit és időigényét, számításba véve az adatkezeléskor rendelkezésre álló technológiákat, és a technológia fejlődését.”*⁹ Ezt a szempontrendszert a 29-es munkacsoport továbbiakkal egészíti ki, eszerint figyelembe kell venni a *„szándékolt célt, a feldolgozás módjának strukturáltságát, az adatkezelő által várt előnyt, az egyének szóban forgó érdekeit, a szervezés működési zavarainak kockázatát (pl. a titoktartási kötelezettségek megsértése), valamint a műszaki meghibásodásokat,”*¹⁰ illetve azt, hogy nyilvános adatbázisokkal, valamint az adatkezelő/harmadik személy rendelkezésére álló más adatbázisokkal összekapcsolva az érintett azonosításra alkalmassá válik-e.

⁵ A 29. cikk alapján létrehozott adatvédelmi munkacsoport: 05/2014. számú vélemény az anonimizálási technikákról (WP216), 3. o.

⁶ A jogirodalomban ez gyakran a személyes adat abszolút és relatív értelmezésének problémájaként jelenik meg.

⁷ GDPR (26) preambulumbek.

⁸ WP136, 17. o.

⁹ GDPR (26) preambulumbek.

¹⁰ WP136, 17. o.

A technológiák vonatkozásában azon jövőbeli technológiákat is figyelembe kell venni, amelyek később alkalmasak lehetnek az érintett azonosítására, így a tárolás időtartamára is tekintettel kell lenni.¹¹

Kiemelt figyelmet kell fordítani továbbá az anonimizált adatbázis szándékolt céljára is. Személyes adatnak tekinthető az adat, ha az adatkezelés célja magában hordozza az egyének azonosítását, azaz feltételezni lehet, hogy az adatkezelőnek vagy bármely más, beavatott személynek megvannak vagy meglesznek azok a módszerei, amelyeket „valószínűleg felhasznál” majd az érintett azonosítására (így például a videokamerás megfigyelés is személyes adat kezelésének minősül, annak ellenére, hogy csak kis számú esetben azonosítja az adatkezelő ténylegesen az érintettet, de a megfigyelés célja minden esetben a potenciális azonosítás).¹² Ha az azonosítás nem szerepel a feldolgozás céljai között, az azonosítás megakadályozását célzó technikai intézkedések játszanak jelentős szerepet. Az adatok azonosítás elleni védelme céljából alkalmazott technikai és szervezési intézkedésekkel elérhető, hogy a személyeket ne lehessen azonosíthatónak tekinteni.¹³

Az anonimizálás megítéléséhez jó gyakorlati segítséget jelenthet az Egyesült Királyság információs biztos irodája (ICO) által kialakított ún. „motivált alkalmatlankodó tesztje.”¹⁴ A teszt az ún. „motivált alkalmatlankodóból” indul ki, akit olyan speciális ismeretekkel nem rendelkező személynek tekint, aki az anonimizáltnak tekintett adatok felhasználásával az egyént – kellő elszántsággal,¹⁵ de nem mindenáron – azonosítani kívánja. A teszt célja annak a megítélése (lényegében kockázatértékelés keretében), hogy ez eredményes lesz-e vagy sem. A megközelítés abból indul ki, hogy ez a személy ésszerű kompetenciákkal, illetve hozzáféréssel rendelkezik különösen olyan forrásokhoz, mint interneten vagy könyvtárban elérhető források vagy nyilvánosan elérhető más források,¹⁶ de nem folyamodik olyan eszközökhöz, mint egy hackertámadás, vagy bűncselekmény elkövetése a személyes adatokhoz való hozzáférés céljából. A gyakorlatban a motivált alkalmatlankodó például internetes keresést végez arra vonatkozóan, hogy a születési idő és irányítószám kombinációval azonosítható-e az érintett, a helyi vagy nemzeti sajtóban rákeresés arra, hogy

¹¹ Uo.

¹² WP136, 18. o.

¹³ WP136, 20. o.

¹⁴ Motivated intruder test, Information Commissioner’s Office: Anonymisation: managing data protection risk code of practice, ICO, 2012, <https://ico.org.uk/media/1061/anonymisation-code.pdf> [2019.12.10] (ICO Anonymisation Code)

¹⁵ A motiváció fakadhat rosszhiszemű személyes szándékból, pénzügyi előny megszerzéséből, ismert ember adatainak nyilvánosságra hozatalából, politikai szándékokból, vagy pusztán kíváncsiságból is. ICO Anonymisation Code, 23. o.

¹⁶ További lehetséges források: helyi hivatalok, egyházi vagy más állami nyilvántartások, közösségi média; helyi és nemzeti sajtó archívumok, anonimizált adatközlések más szervezetek, hatóságok részéről, stb.

az áldozat azonosítható-e bűncselekményekről szóló térkép alapján, a közösségi médián rákeres arra, hogy felhasználói profilon szerepel-e az anonimizált adat, vagy a választási nyilvántartás és a helyi könyvtári források felhasználásával megkísérli az anonimizált adatok valamely érintetthez való hozzárendelését.¹⁷

Mindent egybevetve álláspontunk szerint az anonimizáltság vagy azonosíthatóság értékeléshez részben objektív kritériumok vizsgálatára, részben szubjektív szempontok értékelésére van szükség. Az objektív tényezők az alábbiak lehetnek:

- Milyen személyek¹⁸ és szervezetek¹⁹ férnek hozzá az anonimnak tekintett adatokhoz?
- A hozzáféréssel rendelkezőknek milyen tényleges hozzáférési lehetőségeik vannak olyan más adatbázisokhoz, amelyeknél felmerülhet, hogy az egyén azonosítására alkalmas adatokat tartalmaznak? (Ideértve a nyilvános vagy csak az adott adatkezelő által hozzáférhető adatokat is).
- Ezen más adatbázisok és a hozzáféréssel érintett anonimnak tekintett adatbázisok adattartalma milyen viszonyban van egymással?
- Az anonimnak tekintett adatbázishoz az egyes személyek vagy szervezetek milyen módon férnek hozzá? Csak betekintésre van lehetőségük, vagy az adatokról másolatot is készíthetnek? Előbbi esetben milyen intézkedések biztosítják a másolatkészítés kizárását?
- Amennyiben potenciálisan másolatot is készíthet, a hozzáférő személy vagy szervezet milyen szervezési és technikai intézkedéseket alkalmaz az adatok védelme érdekében, ideértve a szervezeten belüli és kívüli újraazonosítással szembeni védelmet is.
- Ki és milyen eszközzel végzi az anonimizálást: milyen működési mechanizmuson, milyen anonimizálási technikákon alapul. Amennyiben valamilyen egyedi azonosító továbbra is használatos, ezen egyedi azonosítóból lehetséges-e személyazonosító adat visszaállítása?
- Az alkalmazott eljárás objektíve meggátolja-e az egyén kiválaszthatóságát, személyének összekapcsolhatóságát, kikövetkeztetését? Ha nem, akkor milyen eszközökkel korlátozzák ezek előfordulását?

Emellett – mintegy szubjektív szempontokként – meg kell vizsgálni valamennyi hozzáférő személy és szervezet szempontjából, hogy észszerűen feltételezhető-e az, hogy az adatokat

¹⁷ ICO Anonymisation Code, 22-24. o.

¹⁸ Személyek alatt az adatkezelő irányítása alatt álló személyeket értjük.

¹⁹ Szervezet alatt az adatkezelőtől független (harmadik személy) szervezeteket és az ő irányításuk alatt álló személyeket értjük.

egy adott természetes személy azonosítására fogják felhasználni. Ennek keretében meg kell vizsgálni különösen:

- az azonosítás költségeit és időigényét, számításba véve az adatkezeléskor rendelkezésre álló technológiákat, és a technológia fejlődését;
- a szándékolt célt: milyen célokból kívánják felhasználni az intézmények az anonimnak tekintett adatbázist, van-e olyan (rész)céll, ami megkövetelné az azonosíthatóságot;
- a feldolgozás módjának strukturáltságát;
- az adatkezelő által az (akár jogszerűtlen) azonosítástól várt előnyt;
- az egyének szóban forgó érdekeit (az esetleges újraazonosítás milyen hatással lehet rájuk);
- a szervezés működési zavarainak kockázatát (pl. a titoktartási kötelezettségek megsértése vagy más szabálytalanság kockázata);
- a műszaki meghibásodás, információbiztonsági incidens lehetőségét.

Kérdőív anonim voltának megítélése

A fentiek alapján a kérdőívek esetén tipikusan három olyan esetkör lehet, amikor a kérdőív tartalma személyes adatnak minősül:

1. A kérdőív olyan közvetlen azonosítókat tartalmaz, amely alapján a kitöltő a fenti kritériumrendszer alapján azonosítható. Egy munkahelyen belüli kitöltés esetén a név önmagában elegendő lehet az érintett azonosítására. Erre a megoldásra leginkább olyankor kerül sor, amikor a kérdőívet eleve nem anonimnak szánták.
2. A kérdőíven ugyan direkt azonosítók nem szerepelnek, de a kérdőív tartalma olyan mennyiségű és mélységű adatot tartalmaz, amely alapján az érintett egy adott körben – pl. egy adott munkahelyen – könnyedén felismerhetővé válik. Ezek az adatok első ránézésre statisztikai adatnak tűnnek, pl.: nem, életkor, beosztás, de amennyiben az adott szervezetrendszeren belül egyetlen 30-39 év közötti női főosztályvezető dolgozik, ez a három adat egyértelműen azonosíthatóvá teszi őt. Ebben az esetben az is lényeges kérdés lehet, hogy ezen adatok megadása kötelező-e. Amennyiben igen, úgy a kitöltő az azonosítást el sem tudja kerülni (legfeljebb a kitöltés teljes mellőzésével). Amennyiben ezek nem kötelezően kitöltendő mezők, akkor a kitöltő mérlegelheti, hogy a kérdések mennyisége, jellege alkalmas lehet-e az azonosítására. E kérdésben azonban a kitöltő nem lehet teljesen biztos, mivel lehetséges, hogy nincs elegendő információja arról, hogy az adott jellemzőkkel hány másik kitöltő rendelkezik (azaz pl. van-e más női főosztályvezető a korosztályában).

3. Az előző két eseten felül még egy további olyan eset is lehetséges, amikor is sor kerülhet a kérdőív személyhez kötésére még akkor is, ha sem a közvetlen, sem a 2. pontban leírt ún. közvetett azonosítók segítségével nem azonosítható az érintett. Ez az az esetkör, amikor a kérdőív tartalmaz szabadon kitölthető mezőket. Ebben az esetben ugyanis nem zárható ki, hogy a kitöltő ezen mezőkben maga ad meg olyan adatokat, amelyek segítségével azonosíthatóvá válik. Ilyen esetben ez részéről akár szándékos is lehet, mindenesetre erre a tényre a kitöltők figyelmét minden esetben fel kell hívni. Az érintett közrehatása az azonosításában nem változtat azon a tényen, hogy – akár az eredeti szándék ellenére is – a kérdőív tartalmát személyes adatként kell kezelni, és az erre vonatkozó szabályokat be kell tartani.

Jogalap kérdése

Amennyiben a fentiek alapján a kérdőív során személyes adatok kezelésére kerül sor, a következő, a jogszerűséget alapjaiban befolyásoló kérdés, hogy mi az adatkezelés jogalapja.

A GDPR 6. cikke összesen hat lehetséges jogalapot ismer, az adatkezelőnek ezek közül kell választania. E hat jogalap zárt felsorolást képez, és ezek közül mindenképp választani kell tudni. A jogalapot az adatkezelés megkezdése előtt meg kell határozni és arról – több más információ mellett – az érintettet tájékoztatni kell. A jogalap nem megfelelő megválasztása önmagában a GDPR megsértését jelenti, és szankciót vonhat maga után.

A GDPR 6. cikke az alábbi hat jogalapot ismeri:

- Az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;
- Az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;
- Az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;
- Az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;
- Az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;
- Az adatkezelés az adatkezelő vagy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé

Egy – a projektben szereplő – közfeladatot ellátó szerv által végzett kérdőíves felmérés során érdemben két jogalap jöhet számításba: az érintett hozzájárulása vagy a közfeladat-ellátás céljából történő adatkezelés.

Hozzájárulás

Az adatkezelés jogalapja lehet az érintett önkéntes hozzájárulása [GDPR 6. cikk (1) bek. a) pont]. A hozzájárulás fogalma a GDPR szerint az „érintett akaratának önkéntes, konkrét és megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása, amellyel az érintett nyilatkozat vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez.” A fogalom központi eleme az önkéntesség. Az érintettnek valós választási lehetősége kell legyen a tekintetben, hogy az adott adatkezeléshez hozzájárulást ad-e vagy sem, nem állhat fenn megtévesztés, megfélemlítés, kényszerítés, és a hozzájárulás meg nem adása vagy visszavonása nem járhat az érintett számára negatív következményekkel. Az önkéntesség a munkaviszonyban vagy közszolgálati jogviszonyokban könnyen megkérdőjeleződhet a fennálló alá-fölérendeltségi viszony következtében, így a munkaviszonnyal kapcsolatos adatkezelések során a hozzájárulás inkább kivételesen, szűk körben lehet megfelelő jogalap, amikor egyértelmű, hogy a munkavállaló az adatkezeléssel feltétel nélküli előnyöket élvez, vagy az adatkezelésre nem közvetlenül a jogviszonnyal összefüggésben kerül sor, és a részvétel lehetősége önkéntes. A hozzájárulás és más jogalapok elhatárolása során az is mérlegelendő, hogy kinek az érdekkörében merül fel az adatkezelés. A hozzájárulás önkéntessége sokkal könnyebben igazolható, ha az adott adatkezelés elsősorban az érintett érdekét szolgálja.

A hozzájárulásra alapított adatkezeléseknél arra is tekintettel kell lenni, hogy a hozzájárulás bármikor indokolás nélkül visszavonható, így azokban az esetekben, ha a hozzájárulás bármely munkavállaló részéről történő visszavonása rendszerszintű nehézséget okozna, vélhetően nem ez a megfelelő jogalap.

Közfeladat végrehajtásához szükséges adatkezelés

A közfeladatot ellátó vagy közhatalmi tevékenységet végző szervezetek esetén a másik felmerülő adatkezelési jogalap lehet, ha az közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges [GDPR 6. cikk (1) bek. e) pont]. Tipikusan e körbe tartoznak a közfeladatot ellátó szervek és hatóságok alapvető tevékenységéhez kapcsolódó adatkezelések.

Ebben az esetben azonban az közhatalom-gyakorlást, közfeladat-ellátást, azaz az adatkezelés konkrét jogalapját uniós jognak, vagy tagállami jognak kell megállapítania. Emellett az adatkezelésnek szükségesnek kell lennie valamely közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott

közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához. Ez a jogalap tartalmazhat a GDPR-t kiigazító rendelkezéseket is, ideértve az adatkezelés jogszerűségére irányadó általános feltételeket, a kezelt adatok típusát, az érintetteket, azokat a jogalanyokat, amelyekkel a személyes adatok közölhetők, illetve az ilyen adatközlés céljait, az adatkezelés céljára vonatkozó korlátozásokat, az adattárolás időtartamát és az adatkezelési műveleteket, valamint egyéb adatkezelési eljárásokat. Az uniós vagy tagállami jognak közérdekű célt kell szolgálnia, és arányosnak kell lennie az elérni kívánt jogszerű céllal.²⁰

A megfelelő jogalap kiválasztása

Amennyiben olyan eljárásról, folyamatról, „ügyről” van szó – és a kérdőíves felmérés lehet éppen ilyen is – amelybe az érintett önkéntes akaratelhatározása alapján lép be, akkor első ránézésre a hozzájárulás kézenfekvő jogalap lehet. Amennyiben azonban a fenti feltételek fennállnak, úgy az érintett beleegyezésével zajló ügyek esetén is elvben elképzelhető, hogy – a közfeladat-ellátásra tekintettel – az adatkezelés jogalapja nem az érintett adatkezeléshez történő hozzájárulása, hanem a GDPR 6. cikk (1) bekezdés e) pontja, valamint azt ezt kiegészítő hazai szabályrendszer. Erre a lehetőségre utal a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) által követett megközelítés, miszerint a közfeladatellátás jogalapja mintegy „magába olvasztja, elnyeli a további adatkezelési jogalapokat”.²¹

Az érintetti kontroll szempontjából vizsgálva a kérdést, kijelenthető, hogy az önkéntes folyamatokba való belépéssel az érintetti kontroll végső soron akkor is megvalósulhat, ha az adatkezelés jogalapjaként a GDPR 6. cikk (2) bekezdés e) pontját jelöli meg az adatkezelő. Ebben az esetben nincs ugyan lehetősége a hozzájárulás visszavonására, de egy másik érintetti jog, a tiltakozáshoz való jog megilleti, amely szintén erős jogosítvány az érintett kezében. Ugyanakkor ezen jogalap alkalmazásánál igazolni kell tudni a közfeladat-ellátással való kapcsolatot, azaz azt, hogy az adott adatkezelés a közfeladat-ellátáshoz valóban szükséges legyen.

A jogalap kiválasztása során meg kell jegyezni, hogy a joggyakorlat ugyan nem támogatja egyidejűleg többes vagy pótlólagos jogalapok használatát, az azonban igaz, hogy egy adott adatkezelésnek nem csak egyetlen elvben helyes jogalapja lehet: azaz elképzelhető, hogy az adott adatkezelésnek megfelelő jogalapja lehet az érintett hozzájárulása vagy éppen a közfeladat-ellátás jogalapja is, de egyet választani kell, és aztán az adatkezelés további

²⁰ GDPR 6. cikk (3) bek.

²¹ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság Beszámolója a 2018. évi tevékenységéről, <https://naih.hu/files/Beszamolo-2018-MR.PDF> [2020.08.25], 36. o.

körülményeit (pl. az önkéntesség vitán felül álló érvényesülését vagy a megfelelő érintetti jogok biztosítását) az adott jogalaphoz kell igazítani.

Különleges adatok kezelése

Egyes kérdőívek olyan kérdéseket is tartalmazhatnak, amelyek különleges adatnak minősülnek – a projekt szempontjából releváns kérdőív is tartalmaz ilyen kérdéseket.

Különleges adatnak minősülnek a faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok.²²

A különleges adatok kezelése során az adatkezelés jogszerűségének megállapítása során tekintettel kell lenni a GDPR 9. cikkében foglalt szabályokra is. A 9. cikk (1) bekezdése főszabályként – nemes egyszerűséggel – megtiltja a különleges adatok kezelését, amely alól a (2) bekezdés különböző pontjai kivételeket határoznak meg. Ezek a kivételi körök hasonlóan működnek a jogalapok rendszeréhez, mivel ezek közül is mindenképpen rá kell tudni mutatni valamelyik esetre az adatkezelés jogszerűségének érdekében. A kivételi körök egy része sok hasonlóságot mutat egy-egy jogalappal, míg egyes kivételi körök kifejezetten részletes tagállami szabályozást kívánnak meg. A két szabályrezsím azonban párhuzamosan alkalmazandó, azaz különleges adatok kezelése esetén mind a 6. cikk 2 bekezdésében foglaltak, mind a 9. cikk (2) bekezdésében foglaltak közül ki kell választani a megfelelő jogalapot illetve kivételszabályt.

Egy kérdőíves felmérés során elvben az alábbi kivételek merülhetnek fel:

- Az érintett kifejezett hozzájárulását adta az adatkezeléshez (kivéve, ha uniós vagy tagállami jog ezt kizárja). A munkaviszonyban ugyan főszabály szerint az érintett hozzájárulása nem megfelelő jogalap, de néhány esetben mégiscsak alkalmazható lehet ezen jogalap is (különösen az érintett által valóban önként közölt különleges adatok tekintetében).
- Az adatkezelés az adatkezelőnek vagy az érintettnek a foglalkoztatást, valamint a szociális biztonságot és szociális védelmet szabályozó jogi előírásokból fakadó kötelezettségei teljesítése és konkrét jogai gyakorlása érdekében szükséges, és ha az érintett alapvető jogait és érdekeit védő megfelelő garanciákról is rendelkező uniós vagy tagállami jog, illetve a tagállami jog szerinti kollektív szerződés ezt lehetővé teszi.

²² GDPR 9. cikk (1) bek.

- Az adatkezelés valamely politikai, világnézeti, vallási vagy szakszervezeti célú alapítvány, egyesület vagy bármely más nonprofit szervezet megfelelő garanciák mellett végzett jogszerű tevékenysége keretében történik, és kizárólag a jelenlegi vagy volt tagjaira, vagy olyan személyekre vonatkozik, akik a szervezettel rendszeres kapcsolatban állnak a szervezet céljaihoz kapcsolódóan, és hogy a személyes adatokat az érintettek hozzájárulása nélkül nem teszik hozzáférhetővé a szervezeten kívül. Ez a szakszervezetek, illetve a pártok, egyházak „saját” adatkezelését – külön tagállami jog nélkül is – jogszerűvé tévő kivételszabály.
- Az adatkezelés jogi igények előterjesztéséhez, érvényesítéséhez, illetve védelméhez szükséges, vagy amikor a bíróságok igazságszolgáltatási feladatkörükben járnak el. Azaz jogérvényesítés céljából a munkáltató is felhasználhatja a kezelésében lévő különleges adatokat.
- Az adatkezelés jelentős közérdek miatt szükséges, uniós jog vagy tagállami jog alapján, amely arányos az elérni kívánt céllal, tiszteletben tartja a személyes adatok védelméhez való jog lényeges tartalmát, és az érintett alapvető jogainak és érdekeinek biztosítására megfelelő és konkrét intézkedéseket ír elő.
- „az adatkezelés a 89. cikk (1) bekezdésével összhangban a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból szükséges olyan uniós vagy tagállami jog alapján, amely arányos az elérni kívánt céllal, tiszteletben tartja a személyes adatok védelméhez való jog lényeges tartalmát, és az érintett alapvető jogainak és érdekeinek biztosítására megfelelő és konkrét intézkedéseket ír elő”.²³

A különleges adatok szabályrendszerére tekintettel egy önkéntesen kitöltött, adott esetben az érintett által megadott különleges adatot is tartalmazó kérdőív esetén a hozzájárulás jogalapja és az ehhez kapcsolódó, különleges adatokra vonatkozó kivételszabály (kifejezett hozzájárulás) tűnik a leginkább alkalmazhatónak, amennyiben az önkéntesség feltételei biztosíthatóak és – az elszámoltathatóság elvével összhangban – igazolhatóak.

A további szolgáltatások (távoktatás) nyújtásával kapcsolatos kapcsolattartás

A kérdőíves felmérésekhez gyakran kapcsolódnak további adatkezelési célok is, így például nyereményjátékban való részvétel lehetősége, a kutatási eredmények elküldése valamely e-mail címre, a kérdőív kitöltői számára további szolgáltatások felajánlása vagy bármilyen más

²³ GDPR 9. cikk (2) bek. a), b) d), f), g) j) pont. Emellett az egészségügyi adatok kezelésének további esetei lehetnek az érintett létfontosságú érdekeiben történő adatkezelés, az egészségügyi ellátásokkal kapcsolatos adatkezelés, illetve a népegészségügyi, járványügyi adatkezelés [GDPR 9. cikk (2) bek. c), h), i) pontok].

okból történő kapcsolattartás. Az is könnyen előfordulhat, hogy ezek a lehetőségek csak és kizárólag a kérdőívet kitöltő személyek számára nyitottak. Erre tekintettel biztosítani kell, hogy a további kapcsolattartási adatokat kizárólag a kérdőívet kitöltő személy adhassa meg, azaz ezen adatok megadása a kérdőív kitöltését elvégző személy jogosultsága. Ugyanakkor amennyiben a kérdőív kitöltése anonim módon is biztosított volt, azt is garantálni kell, hogy az adott kérdőív tartalma és a kapcsolattartási adatok egymással ne lehessen összekapcsolhatók, mivel így a kérdőív szinte egészen biztosan elveszíti anonim voltát.

Erre tekintettel több kérdőívkitöltő alkalmazás is lehetőséget biztosít arra, hogy a kapcsolattartási adatokat a kérdőív kitöltését követően lehessen csak megadni, de a kérdőív korábban, a kapcsolattartási adatoktól függetlenül elküldésre kerüljön, és a két adatkör ne legyen összekapcsolható.

6. A PILOT PROGRAM SZEMÉLYI FELTÉTELEI

A pilot program személyi feltételeinek összefoglalója tartalmazza a végrehajtáshoz szükséges azon személyi kört, amelyek a pilot végrehajtásához minimálisan szükségesek. Az összefoglaló segítségével ellenőrizhetőek a megfelelő személyi kompetenciák, a végrehajtáshoz szükséges létszám.

1. A pilot programban résztvevők

Szükséges létszám: minimum 100 fő

Végrehajtáshoz szükséges kompetenciák: közigazgatásban, rendvédelemben foglalkoztatott résztvevők

2. Pilot koordinátor

Szükséges létszám: minimum 1 fő

Végrehajtáshoz szükséges kompetenciák, feladatok: a pilotban résztvevők feladatainak összehangolása

3. Foglalkozás-egészségügyi szakember

Szükséges létszám: minimum 1 fő

Végrehajtáshoz szükséges kompetenciák, feladatok: a kérdőív összeállítása, kiértékelése, konzultáció

4. Online kérdőív koordinátor

Szükséges létszám: minimum 1 fő

Végrehajtáshoz szükséges kompetenciák, feladatok: a kérdőív kitöltésének koordinálása, résztvevők válaszainak összegyűjtése, rendezése

5. Oktatási koordinátor

Szükséges létszám: minimum 1 fő

Végrehajtáshoz szükséges kompetenciák, feladatok: rendezvények, oktatás, konzultációk koordinálása

7. A PILOT PROGRAM TÁRGYI FELTÉTELEI

A pilot program tárgyi feltételeinek összefoglalója tartalmazza a végrehajtáshoz szükséges azon anyagoknak, technikai feltételeknek, erőforrásoknak a felsorolását, amelyek a pilot végrehajtásához minimálisan szükségesek. Az összefoglaló segítségével ellenőrizhetőek a megfelelő háttér megléte, amelyek a végrehajtáshoz szükségesek.

1. Online kérdőívek elkészítése, lekérdezés lebonyolítása, kérdőívek értékelése

Biztosítandó tárgyi feltétel: kérdőív online verzió

Felelős: informatikai koordinátor

2. Online tananyagok elkészítése,

Biztosítandó tárgyi feltétel: tananyag ppt-k

Felelős: külső szakértők, oktatók

3. Rendezvények szervezése, megtartása

Biztosítandó tárgyi feltétel: előadóterem, online kommunikációs eszközök

Felelős: rendezvény szervező

4. Kapcsolattartás, kommunikáció,

Biztosítandó tárgyi feltétel: online felület, rendezvény

Felelős: oktatási koordinátor

5. Összefoglalók készítése, tervezés

Biztosítandó tárgyi feltétel: pilot anyagok

Felelős: külső szakértők

8. A KÍSÉRLETI (PILOT) PROJEKT TAPASZTALATAINAK ÉRTÉKELÉSE, HASZNOSÍTÁSI JAVASLATOK KIDOLGOZÁSA

A pilot tevékenységek oly módon lettek kialakítva, hogy annak eredményei alkalmasak legyenek hosszabb távú fejlesztés tevékenységek tervezésére, újabb kapcsolódó tevékenységek megvalósítására, ezek a különböző fejlesztési irányok részletesen a javaslatlételi tanulmányban kerülhetnek kibontásra. Az egyes pilot résztvékenységek is lehetőséget biztosítanak további tevékenységre (például oktatási része az újonnan belépők részére vagy a konzultációs blokk problémák felmerülése esetén).

Az újabb fejlesztési irányok kialakításának általános menete a következő:

1. A pilotba bevontak megkérdezése

A pilot tevékenységbe bevont résztvevők által adott válaszok lehetőségeket biztosítanak arra, hogy meghatározhatóak legyenek a javaslatlételi irányai, mely területekre terjedjen ki a résztvevők további képzése, mentorálása. A kérdésekre adott válaszok alapján tervezhetőek azok a tevékenységek, amelyekre szükség van, illetve meghatározhatóak a problematikus területek. A kérdőíves lekérdezés kialakítása ennek a funkciónak a mentén kerül kialakításra.

2. Értékelés

A pilot tevékenységben résztvevők értékelései, visszajelzései alapján lehetőség van arra, hogy kiválasztásra kerüljenek azok a tevékenységek, amelyek kiemelkedően hasznosnak bizonyultak, azok a tevékenységek amelyek a jövőben is rendelkezésre állhatnak. Az értékelések, visszacsatolások biztosítja a pilot minőségének biztosítását.

3. Az értékelés alapján javaslatlételi új fejlesztési irányokra

A lezajlott pilottevékenységről, az az alapján készült javaslatokról lásd részletesen: Támogató megoldások a közigazgatás, védelem ágazatban, pilot program tapasztalatainak értékelése, javaslattételi tanulmány.

Pécsett, 2022. március 31. napján

.....

Dr. Sárdy György

vezérigazgató

JURIDECO Zrt.

7633 Pécs, Szántó Kovács János u. 1/B

adószám: 14646148-2-02

szlasz. 10300002-10447782-49020013